

**Рівненський державний
гуманітарний університет**

**Актуальні питання
психологічної науки**

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 17

Рівне - 2023

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. Вип. 17. Рівне: РДГУ, 2023. 106 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Воробійов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ, перший проректор РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Ставицька О.Г. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Друкується за рішенням вченої ради РДГУ (протокол № 6 від 22 червня 2023 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

Соціально-психологічна профілактика конфліктної взаємодії старших підлітків є важливим завданням, що потребує комплексного підходу. Для досягнення цієї мети необхідно зосередитися на підвищенні рівня емоційної та соціальної компетентності старших підлітків, а також навчити їх регулювати свої емоції та позитивно спілкуватися з іншими.

Список використаних джерел

1. Лящ О. П., Концептуальна модель психологічної профілактики агресивних проявів. URL: <http://surl.li/mjxnxy>
2. Мойсеева О. Є., Агресія підлітків: причини виникнення та можливості психокорекції. URL: <http://surl.li/mjxnk>
3. Павелків В. Р., Феномен підліткової агресивності як соціально-психологічна проблема. URL: <http://surl.li/mjxnr>

ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ МОЛОДІ ДО СІМЕЙНОГО ЖИТТЯ

Парчук Тетяна, здобувач ОС «магістр», 1 курс, РДГУ

Керівник: Дружиніна І.А., кандидат психологічних наук, доцент

Коли ми говоримо про готовність особистості до сімейного життя, то маємо на увазі подружню зрілість. Подружня зрілість – це здатність виконувати певним чином окреслені завдання та вимоги, які з'являється в конкретному віковому періоді чи на визначеному етапі життя. (М. Рис) Сімейне життя вимагає зрілості, бо численні сімейні пари розпадаються через незрілість. Хоч існують випадки, коли незрілі особистості укладають подружжя і тоді намагаються ставати зрілими, найкращий час для розвитку особистої зрілості – це час до шлюбу, а не після шлюбу. Час підготовки до шлюбу – час глибокого пізнання тої людини, з якою хочеш провести своє життя і якій прагнеш себе подарувати, вкладаючи свою долю в її руки. Що краще наречені підготовані до шлюбу, то краще буде їм закласти фундамент для подружжя.

Підготовка до сімейного життя – це складний цілісний процес, показником результативності якого є готовність молодих людей правильно будувати свої взаємини у подружньому житті. Подружжя мусить усвідомити яке завдання постає перед ними, а це не тільки вміння кохати та ті почуття, які вони переживають на початковій стадії стосунків, а і відповідальність та вміння жити разом. Коли зустрічається хлопець та дівчина між ними спалахує кохання, і на початку вони у піднесеному стані «на крилах кохання» вчать вміння кохати, а коли укладають шлюб, то

потрібно вже переходити на інший рівень – вміння терпіти один одного і прощати. У шлюбі звичайно любов виявляється більш повно і сильно. З'єднуються двоє і стають одним! Дійсна любов не обмежується зовнішніми проявами, вона проникає в серце обраного. Якщо вона дійсно є, і особа готова прийняти свого партнера таким який він є, тоді на мою думку вона готова до життя у подружжі. Пам'ятаючи про одність, єдність, нерозривність і святість подружжя та розуміння співвідношення між любов'ю і шлюбом. Тобто це можна сказати психологічна зрілість та розуміння, що щасливе подружжя залежить від спільних зусиль чоловіка та дружини.

Правильний розподіл ролей і обов'язків між членами сім'ї допомагає їй нормально функціонувати. Дуже важливо, щоб кожен член сім'ї добре знав свою роль, ролі інших, а також, щоб його поведінка відповідала цьому знанню. Усвідомлення ролей у подружньому житті, їхнього впливу на родинне життя, які обов'язки будуть коли з'являться діти, рівномірний їх розподіл. Діти урізноманітнюють і збагачують міжособистісні стосунки, розширюють сферу інтересів і потреб сім'ї, дають батькам емоційне задоволення самою своєю появою на світ, а відтак – своїми успіхами задовольняють почуття материнства і батьківства. Головне мати правильне усвідомлення батьківства та материнства.

Отже, вступаючи у шлюб пам'ятаймо, що на кожному етапі подружнього життя «згасає вогонь» і насправді, щоб відносини тривали, а не стояли на одному місці або руйнувалися, їх потрібно постійно підтримувати, потрібно стежити за тим, щоб «іскра не пропадала» – вона може згаснути дуже швидко, якщо виявити неухважність. Тому роботу над собою і над відносинами ніколи не варто переривати, якою б стабільною парою ви не були. Праця над цим триває постійно! Обираючи свою “другу половинку”, чоловік повинен запитати себе: “чи хочу я, щоб ця дівчина була матір'ю моїх дітей?”, а дівчина: “чи хочу я, щоб цей чоловік був батьком моїх дітей?” Ці запитання дають можливість подивитися на проблему пошуку з іншого боку. Вибравши супутника життя, потрібно пам'ятати, що умовою сімейного щастя є постійний діалог, терпеливість, мудрість.

Список використаних джерел

1. Дьоміна Г.А. Становлення особистісної зрілості молоді до подружнього життя як психологічна проблема у вітчизняній і зарубіжній психології. *Innovative processes in education: Collective monograph*. АМЕЕТSp. z o.o., Lodz, Poland, 2017. P.40-48.

2. Дьоміна Г.А. Психологічні особливості самостійності юнаків в структурі особистісної зрілості щодо подружнього життя. *Вісник*

Інституту розвитку дитини. Вип.25: [зб. наук. праць] Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. С. 138-144.

3. Глазунов С. В. Сучасні чинники вибору шлюбної пари і деякі питання стабілізації подружніх стосунків Вісн. Дніпропетр. держ. ун-ту: Соціологія. Філософія. Політологія. Дніпропетровськ, 1999. С. 123-128.

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНОЮ ЗАТРИМКОЮ МОВЛЕННЕВОГО РОЗВИТКУ

Семенюк Валентина, здобувач ОС «магістр», 1 курс, РДГУ

Керівник: Безлюдна В. І., кандидат педагогічних наук, професор

Наразі, значна частина новонароджених дітей (50-70%) мають ознаки перинатального ураження центральної нервової системи. У подальшому, така патологія нейроонтогенезу призводить до виникнення різних порушень у становленні психічної діяльності, зокрема і у сфері психомовленнєвого розвитку дитини. Клінічні ознаки психоневрологічної патології виявляються в широкому діапазоні змін – від мінімальних мозкових дисфункцій до тяжких уражень нейроструктури мозку. А відтак, актуальною проблемою залишається розробка нових адекватних методів психологічного і педагогічного супроводу дітей із вродженими патологіями. Такий супровід сприяє підвищенню ефективності реабілітаційних заходів для вищезазначеної категорії дітей.

Питання профілактики затримки мовленнєвого розвитку у дітей раннього вік висвітлюється у роботах медичного, психологічного і педагогічного спрямування (Васильєва Н.І., 2004 [1], Корнев А. М., 2006 [2], Кисличенко В.А., 2011 [3], Мастюкова О. М. Московкіна А.Г., 2003 [4]).

Мета цього повідомлення полягає у висвітленні питань психологічної підтримки дітям раннього віку із загальною затримкою мовленнєвого розвитку

Як засвідчує практика, за умови проведення ранньої корекційної роботи у домовленнєвому і передмовленнєвому періоді можна уникнути важких вад мовлення або зменшити ступінь їх прояву. А отже ця робота повинна починатися ще задовго до періоду дошкільного дитинства. Психологічні особливості дитини раннього віку істотно впливають на стиль і методи корекційної роботи. Як відомо, діти від народження до 3 років не здатні до довільної самоорганізації поведінки. Вони засвоюють матеріал за допомогою мимовільного запам'ятовування, розуміють мовлення фрагментарно, з опорою на невербальний контекст. Головною мотивацією до освоєння нових мовних одиниць і правил є комунікативна потреба. Тому

Зміст

Вступ	3
Артемова О. Індивідуальна та групова робота з дітьми-переселенцями.....	4
Артемова О. Компетенції фахівців для надання допомоги вимушено переселеним особам, сім'ям з дітьми.....	9
Бабак К. Особливості соціальної адаптації дитини до шкільного навчання..	11
Демчук О. Сутність автентичності у психологічному просторі	13
Павелків В. Вплив соціальних мереж на формування нових молодіжних субкультур	15
Павелків В., Оборська А. Використання методів арт терапії у процесі реабілітації девіантної поведінки поранених військовослужбовців	18
Павелків В., Приступлюк С. Психокорекція агресивної поведінки підлітків засобами арт-терапії.....	20
Романюк В. Психічна травма особистості: психофізіологічні та клінічні аспекти	22
Рудюк О. Особливості професійної підготовки майбутніх психологів	25
Басалига Т. Метод десенсибілізації (EMDR) як засіб подолання посттравматичного стресового розладу (ПТСР) у учасників збройних конфліктів	27
Борак О. Життєстійкість у системі професійно важливих якостей майбутніх психологів.....	30
Войціховська Я. Психологічні аспекти професійного становлення майбутнього фахівця.....	32
Гаврилюк О. Клієнт-центрована психотерапія К. Роджерса у роботі з людьми з відхиленням у психічному розвитку	34
Гаврилюк О. Особливості самоставлення як чинник ефективності комунікації у юнацькому віці	37
Ганцева М. Психологічні прояви тривожності у студентської молоді під час воєнних дій.....	39
Горбатюк О. Особливості профілактики девіантної поведінки у підлітковому віці	41
Гуцало А. Психологічна допомога вимушено переселеним особам, сім'ям з дітьми.....	43
Даєр І. Психологічні основи розвитку резильєнтності молоді в умовах закладу вищої освіти.....	45
Дивульська К. Особливості роботи психолога у школі в умовах воєнного стану	47
Єфімова М. Психологічна допомога постраждалим дітям внаслідок військового конфлікту в Україні	50
Загородський Д. Психологічні чинники прояву любові у подружніх парах ..	53

Зінчук І. Особливості роботи психолога з дітьми з особливими потребами старшого дошкільного віку.....	55
Ковалець А. Дослідження психосоціальної стійкості до стресу у здобувачів вищої освіти.....	57
Конончук А. Сім'я як чинник становлення самооцінки особистості.....	60
Котляр О. Аналіз самотності як соціально-психологічного явища	62
Котляр О. Психологічні особливості переживання самотності в юнацькому віці	64
Лашта А. Асертивна поведінка як адаптивна копінг-стратегія в юнацькому віці	68
Лісняк Б. Вплив засобів масової комунікації на рівень тривожності в умовах воєнного часу	69
Максимюк В. Соціально-психологічні чинники життестійкості онкологічно хворих осіб.....	72
Михайлова А. Психологічний супровід обдарованих дітей в закладах освіти.....	74
Мартюченко К. Фасилітація як феномен у вітчизняній психологічній науці	77
Мовчко О. Копінг-стратегії як інструмент подолання наслідків стресу	80
Панова О. Проблеми психологічного вивчення вітчизняної сфери трудової зайнятості.....	81
Парфенчук О. Соціально-психологічна профілактика конфліктної взаємодії старших підлітків	84
Парчук Т. Психологічна готовність молоді до сімейного життя	86
Семенюк В. Психологічний супровід дітей раннього віку із загальною затримкою мовленнєвого розвитку	88
Ткач У.-М. Соціально-психологічні особливості особистості підлітків з девіантною поведінкою	90
Ткачук О. Психолого-педагогічна технологія як ефективний метод зниження підвищеної сугестивності у підлітковому віці	92
Томко М. Діагностика та корекція емоційних порушень у дітей старшого шкільного віку.....	94
Циценя Д. Методи діагностики соціального інтелекту майбутніх психологів	96
Шевчук А. Подолання підвищеної тривожності підлітків методами когнітивно-поведінкової терапії.....	98
Шепель Т. Залежність ступеню емоційного вигорання лікарів від особистісних змінних (на прикладі локусу контролю та професійної мотивації).....	102
Зміст	105

Електронне видання

Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства

Випуск 17

Наукове редагування – доц. Романюк В.Л.
Відповідальний за випуск – проф. Воробйов А.М.

Формат 60x80/16. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 5,4.